

Štefka Vendramin

Spoštovani.

Utihnili je življenjski glas gospe Štefke Vendramin, glas, ki je bil v sredini prejšnjega stoletja prepoznaven radijski glas. Dobri dve desetletji je bral novice ali kramljal s poslušalci, bil je glas, ki je razveseljeval mladež s pripovedovanjem zgodbic in glasbenih pravljic, glas, ki se je posojal likom v radijskih igrah ... In ko se je ta prijazen in topli in zvonki glas umaknil izza mikrofona in dal prostor mlajšim, je bila gospa Štefka do upokojitve tajnica v radijski režiji.

Njeno prvo resnejše srečanje z Radierom, sicer le posredno, a morda usodno, se je dogodilo v Domžalah, kjer je pomagala v slaščičarni svojih sorodnikov. Tja so radi prihajali tudi tehniki, ki so skrbeli za oddajnik Radia Ljubljana v bližini. Med njimi je bil tudi mlad fant, bodoči radijski inženir, Dušan Vendramin in ... po nekaj letih se je tudi mlada Štefka pisala Vendramin.

Začela se je njuna skupna življenjska, pa tudi radijska pot, čeprav si gospa Štefka – tako je pripovedovala pozneje – takrat niti v sanjah ni mogla predstavljati, da bo kdaj tudi ona prišla na Radio. A je prišla, leta 1942. Po uspešni avdiciji in tečajih je postala napovedovalka, za gospo Natalijo Prohinarjevo druga med napovedovalkami takratnega Radia Ljubljana.

V letih pred upokojitvijo nam je v radijski režiji kdaj pa kdaj razkrila kak zanimiv drobec s svoje napovedovalske poti. Tudi to, na primer, da je najbolj uživala v letih, ko je bila članica radijske igralske skupine: tiste ljubke otroške igrice s čudovitimi kolegi in kolegicami so bile eden njenih najlepših spominov na radijsko življenje, predvsem pa slovita "Žogica Nogica", v kateri je bila gospa Štefka odlična pripovedovalka.

In še nekega dogodka na svoji radijski poti, je rekla, ne bo nikoli pozabila: 9. maja leta 1945, ko so v Ljubljano prišle prve partizanske enote.

Tistega dne jo je na Radio Ljubljana – takrat je imel prostore nad Daj-damom na današnji Cankarjevi cesti – pripeljal soprog Dušan kar na biciklu. Mutilo se je ... in natanko ob devetih dopoldne – takoj po zvokih legendarne kukavice,

znamenitega pavznega znaka Radia Ljubljana, ki je moral štiri leta dobro skrit molčati – natanko ob devetih dopoldne je gospa Štefka napovedala: "Tukaj Radio Svobodna Ljubljana!"

Tistega zgodovinskega dne je seveda program potekal vse do poznih večernih ur, vrstili so se razglasi, parole in govori predstavnikov nove oblasti, vrteli so slovensko glasbo ... Ljubljancani so sprejemnike postavljali kar na okenske police in tako je sporedu prvega dne "Radia Svobodna Ljubljana" lahko prisluhnilo veliko poslušalcev.

"Tisti dan je bil zelo, zelo lep," se je rada spominjala gospa Štefka. "Že sam dan je bil lep in vse drugo. To je bil zame tako srečen trenutek, da se ne da povedat, to je treba doživeti!"

Po upokojitvi je Radio ostal del njenega in moževega življenja. "Je najin vsakodnevni gost in prijatelj. Celodnevni," se je popravila.

In tako, kot ste se Vi, spoštovana gospa Štefka, tako kot ste se Vi z veseljem in ponosom spominjali Vaših trideset radijskih let, pa "Žogice Nogice" in tistega tepega majskega dne pred šestdesetimi leti, tako se bomo mi s spoštovanjem spominjali Vas.

PAVLE JAKOPIČ

Štefka in Dušan Vendramin

Nedavno smo se na ljubljanskih Žalah poslovili od dveh nekdanih dolgoletnih sodelavcev Radia Ljubljana: Štefke in Dušana Vendramina. Dušan Vendramin je že pred drugo svetovno vojno sodeloval pri posodobitvi radijskega oddajnika v Domžalah in bil do leta 1945 njegov vodja. Pozneje je skrbel za tehnični razvoj oddajnikov ter kot strokovnjak-akustik načrtoval radijske studije ne samo v Ljubljani, Mariboru in Kopru, pač pa tudi drugod po Jugoslaviji. Svoje bogate izkušnje je uporabil pri opremljanju Cankarjevega doma v Ljubljani, saj so vse akustične rešitve dvoran plod njegovega znanja in dela.

Njegova soproga Štefka se je izza mikrofona Radia Ljubljana prvič oglasila leta 1942 in bila nato dobri dve desetletji napovedovalka in članica radijske igralske skupine, v letih pred upokojitvijo pa bralka otroških oddaj in tajnica v radijski režiji.

9. maj pred 60-imi leti – takrat so v Ljubljano prišle prve partizanske enote – sta bila zakonca Vendramin med tistimi, ki so izvedli prve ure sporeda "Radia Svobodna Ljubljana". Inženir Vendramin je usposobil studio, ki so ga bili ob umiku Nemci prejšnji večer delno uničili, Štefka pa je natanko ob 9-ih dopoldne, takoj po zvokih legendarne kukavice, našega znamenitega pavznega znaka, napovedala: "Tukaj Radio Svobodna Ljubljana!"

S svojim dolgoletnim in ustvarjalnim delom v

prvih desetletjih naše radijske postaje bosta Štefka in Dušan Vendramin ostala zapisana v zgodovini slovenskega radia.

PAVLE JAKOPIČ